

Náleží notáři ve vlastní právní věci odměna podle advokátní sazby? O této otázce bylo zde pojednáno v posledním čísle: pisatel hájí názor záporný, uváděje rozhodnutí rakouského nejvyššího soudu a své vlastní důvody.

Nelze s ním však souhlasit.

Není divu, že soud dospěje k mylnému závěru, aplikuje-li ustanovení (§ 42 odst. 1 c. ř. s.), které s věcí nemá co činiti. Ale dokazovat, že notář ve vlastní věci nemá nárok na to, nač advokát, a odvolávat se při tom právě na předpis, podle něhož notář i ve vlastní věci je postaven na rovnou advokátu (§ 28 c. ř. s.) — to je skutečně klasický argument. Víme-li však, že právě specialista pro věci notářské u býv. rakouského nejvyššího soudu měl pro nás, mírně řečeno, jen urážky (dokud byl advokátem), při jejichž čtení zasme, jak něco takového mohlo býti očištěno — rozumíme hned lépe celé té judikatuře.

Náš nejvyšší soud, jenž jistě požívá důvěry nás všech, neměl asi ještě příležitost otázkou tou se zabývat, neboť dovolací rekurs do útrat od roku 1914 není přípustný (§ 528 c. ř. s., § 78 ex. ř.); musilo by tedy jíti o věc, v níž by se notář sám zastupoval a kterou by meritorně řešil nejvyšší soud, jenž by zároveň rozhodl o útratách (na př. na dovolání notářovo, jemuž by vyhověl).

Sděliv nám onen rakouský judikát a pohřešiv judikaturu československého nejvyššího soudu, dává pisatel výraz svému právnímu přesvědčení, že notář, na rozdíl od advokáta, ve vlastní věci má nárok pouze na kolky a papír — jako laik.

Nebudu zde jeho názory vyvracet: byly již vyvraceny. Odkazuji na vývody Eisingerovy, Müllerovy a — že jsem tak smělý — také na svůj článek, uveřejněný v dubnovém a květnovém sešitě Soudcovských listů.

Zde bych chtěl říci aspoň toto: Stěžujeme si, a to právem, že jsme již řadu let soustavně degradováni. Nuže, není to zářimavé, dokazuje-li se nám v našem vlastním časopise, že zákonodárce — patrně aby nás od pp. advokátů zřetelněji odlišil — prý nás, rovněž právní zástupce z povolání, se stejným akademickým vzděláním, »orgány státu«, postavil do jedné řady s laiky a pokoutníky?

Tuto insinuaci měl by náš zákonodárce už jednou odmítnouti. Rakouský zákonodárce učinil tak již dávno. (Bundesgesetzblatt 305/23. Jen mimochodem podotýkáme panu pisateli, že takového plichtění právních norem — aby totiž dával ustanovení o notářích do advokátního tarifu (notář by přišel do advokátního tarifu jako Pilát do kreda) nebo zase předpis o sporech a advokátních útratách do notářského tarifu — zůstal rakouský zákonodárce dalek.)

V Rakousku není tedy už o tom sporu, že notář i ve vlastní věci má nárok na tytéž útraty, co advokát. U nás, to se rozumí, sporné to je, a zatím co názor, pro nás ponížující, odmítali a odmítají sami soudcové (Eisinger, Z. i. Notariat 1907, též autor v též časopise 1910. Müller v Soudcovských listech 1932), najde se příslušník notářského stavu, který jej hájí. K tomu netřeba dalších poznámek. E. Ch.

Náleží notáři ve vlastní právní věci odměna podle advokátní sazby? S náhledem projeveným v čísle 5, že notáři nenáleží ve vlastní věci odměna dle sazby, nemůže jistě souhlasiti žádný notář, zejména který jest odkázán na spornou agendu. Argumentace toho článku jest: advokátní sazba obsahuje ustanovení, že ve vlastní věci advokát má nárok na odměnu dle sazby, notářská sazba takového ustanovení nemá, tedy notář nemá nároku na odměnu, argumentatio a contrario, ale mnohem bližší jest použití výkladu analogického dle §u 7 obč. zák., protože prvá argumentace přehlíží ustanovení §u 42/II civ. řádu, podle kterého notář zastupující ve sporné věci má nárok na odměnu podle sazby. Tento předpis při řešení otázky nesmí býti opomenut, protože jím právě odůvodněna jest analogie. Mimo to notářský tarif dle povahy věci nemůže obsahovati odměnu za úkony v procesech. Má tedy notář ve vlastní věci nárok na odměnu dle sazby. Stejně učil prof. Ott. Nejvyšší soud nemůže tuto otázku řešiti vzhledem k předpisu §u 528, jak upraven byl po vydání nálezů v článku citovaných.

Ve schůzi notářské komory v Praze, konané dne 27. května 1933, zvolen byl náměstkem presidenta komory pan JUDr. Jaroslav Ponec, notář v Praze-Žižkově a pokladníkem komory pan Jan Krajiček, notář v Berouně.

Přeložení. Ministr spravedlnosti přeložil notáře Ladislava Kumu v Týně n. Vlt. do Prahy-Dejvic, notáře Jana Vaníčka v Mirovicích do Ml. Boleslavě, notáře JUDr. Bohumila Kubra v Unhošti do Slaného, notáře Václava Selce v Úpici do Prahy-Podolí, notáře Hugona Kleckera v Mostě do Ústí nad Lab., notáře Lva Viktora Zínkeho v Jesenici do Rumburku a notáře Hanuše Fischera v Plané do Chebu.

Jmenování. Ministr spravedlnosti jmenoval kandidáty notářství: Bohumila Galušku notářem v Praze-Košířích, Vladimíra Kaldu notářem v Praze-Hloubětíně, JUDru Jaroslava Lichku notářem v Hluboké n. Vlt., JUDru Viléma Glüssla notářem v Kaplici a JUDru Ludvíka Weinlicha notářem v Zacléři.

K otázce snížení notářských a advokátních tarifů zaslalo dne 2. t. m. ministerstvo spravedlnosti našemu spolku opis návrhů ministerstva zemědělství a Ústřední rady obchodnictva čsl. republiky. Ministerstvo zemědělství poukazuje na změny hospodářských a sociálních poměrů od roku 1923, kdy tarify byly naposledy upraveny, snížení platů veřejných zaměstnanců, pokles indexu tržby zemědělců, úpadek četných odvětví řemeslných i obchodních a velikou nezaměstnanost stavu dělnického. Porovnává, co případně za hodinu nebo půlhodinu soudci, projednávacímu spor, se sazbou za výkon právního zástupce, stanovenou podle hodin resp. půlhodin, a poměr honorování této současné práce zdá se ministerstvu křiklavý; přitom však ministerstvo zemědělství nebere vůbec v úvahu, že onen plat zůstane soudci zcela čistý, beze strážek, a soudce jej může plně spotřebovat, neboť pro případ neschopnosti k práci resp. úmrtí jest i se svou rodinou pensijně zajištěn; naproti tomu notář musí ze své odměny kryti ohromnou dnes režii personální i věcnou (platy personálu a vysoká břemena sociální — nemocenské a starobní pojištění personálu —, nájemné z kanceláří, otop, osvětlování a úklid jich, telefon, amortisaci kancelářského nábytku, strojí a ostatního zařízení, pojištění proti požáru, krádeži, povinnému ručení, k výkonu praxe nutné sbírky zákonů, sbírky rozhodnutí a vůbec odborné knihy a časopisy atd.), a platiti vysoké daně (výdělkovou, obratovou, paušál ze služebních smluv), a ani zbytek svého důchodu nemůže ztráviti, nýbrž musí z těchto pamatovati na zajištění výživy své a své rodiny pro případ své nevydělečnosti resp. smrti. A přitom často pracuje i bez odměny, zvláště dnes, kdy mnoho účtů musí odpisovati pro nedobytnost, nehledě ani k velmi četným bezplatným úkonům soudního komisařství. V dalším obírá se ministerstvo zemědělství pouze tarify advokátními, zákonnými i autonomními (za sepisování trhových smluv a j.), a navrhuje:

I. aby byly sníženy v dosavadním advokátním tarifu čís. 95/1923 1. položky 1—3, 8—10, 13 o 15%, 2. položka 4 o 20%, 3. položky 5, 6, 7 o 25%;

II. aby všechny úkony advokátské, pojaté do autonomního tarifu z r. 1920, spojené zejména se sepisováním trhových smluv, knihovních žádostí a podobně, byly pojaty do tarifu a stanovena odměna za jejich vyhotovení kromě hotových výdajů nejvýše 1% předmětu se stanovením nejvyšší částky jako maximální.

Dále vyslovuje se přání, aby byly vrchními soudy vydány další normální tarify za výkony v jednoduchých a často se opakujících věcech.

V otázce našich tarifů obsahuje vyjádření ministerstva zemědělství pouze všeobecný, avšak nejasný poukaz: obdobně jest upravení tarify notářské.

Vedle toho žádá však ministerstvo zemědělství změnu soudní praxe, podle které většinu pozůstalostí projednávají notáři, ačkoliv soudy mimo případy nekomplikovanější mohly by snadno samy je projednat bez veliké ztráty času a tak ušetřiti pozůstalým veliké částky. Tento požadavek zdá se nám ovšem povážlivý v době, kdy i jednoduché spory se vlekou několik let, kdy knihovní výměry jsou nám dodávány za 6—14 měsíců, ačkoliv zákon výslovně nařizuje co nerychlejší jich doručování, a podobně i ostatní agendy soudní trpí nedostatkem a přetížením soudců i ostatního soudního personálu. Kromě toho nebylo by zajisté spravedливо, aby náklady pozůstalostního řízení, které přece je vždy do jisté míry jen privátní věcí dědiců, byly převalovány na veškeré občanstvo ve formě daní.

V závěru klade ministerstvo zemědělství velikou váhu též na novou úpravu odměn realitních kanceláří, kteréž nutno obdobně snížit a limitovati maximálními částkami.

Návrh ministerstva zemědělství zaslán současně předsednictvu ministerské rady a ministerstvům obchodu, vnitra a

unifikaci. Celkově nelze však z této seznať, v čem jeví se naše notářské tarify vysokými, a proto nelze se o něm též přesně vyjádřiti.

Druhý návrh — Ústřední rady obchodnictva čsl. republiky — jde na celou věc energičtější ve stručném úvodním odůvodnění stěžuje si v obou dosavadních tarifech na »nezdravou tendenci opatření advokátovi resp. notářovi za každou cenu a při každé příležitosti jistou odměnu, třebaš nebyla odůvodněna ani námahou spojenou s výkonem ani podstatnou ztrátou času«, na »přelímané vysoké bezpracné odměny, neodpovídající ani v nejmenším námaze a výlohám, spojeným s advokátními úkony«, a poukazuje na to, že v advokátních kancelářích, zvláště ve větších městech, dochází k značnému snižování režie následkem snižování platů zaměstnancům, a zvláště advokát, koncipientům, jejich jest nyní nadbytek. K platné notářské sazbě navrhuje »aspoň« tyto změny: na př. za sepsání listin dvoustranných mimo nejnižší položky do 1.000 Kč zásadně 0,3% z hodnoty s maximální hranicí 500 Kč (1), za listiny jednostranné 0,15%, nejvýše 300 Kč, za protesty do 10.000 Kč — 5 Kč, do 30.000 Kč — 6 Kč, za legalisace do 50.000 Kč — 3 Kč, přes 50.000 Kč maximálně 6 Kč, za valné hromady při společenské jistině do 500.000 Kč — 50 Kč, do 10.000.000 Kč — 100 Kč a přes 10.000.000 Kč — 150 Kč, za tabulárky a obdobná podání 8—50 Kč, za úmrtní zápisy 4—12 Kč, za úplné provedení inventury a odhadu 8—60 Kč, za projednání pozůstalosti do 5.000 Kč 20—40 Kč, větších 50—500 Kč, a pod. Jak patrně z těchto ukázek, musili bychom při této vešmynosti obchodnické korporace své kanceláře nutně ihned zavřít, neboť příjmy by mohly tvořiti tak nejvýše 1/3 skutečné režie. Vždyť navržené sazby činí přibližně 2%, ba dokonce pouhou polovicí částek, které byly stanoveny notářským řádem v roce 1871, tedy před 62 roky a vyjádřeny ovšem v tehdejších vysoce hodnotných zlatkách. S dosavadním řádem nelze tento návrh vůbec srovnávat. A s tímto návrhem přichází obchodnická korporace v době, kdy nejméně 1/3 životní potřeby jsou proti tehdejší době stále 10—20krát dražší! Co by as řekli obchodníci tomu, kdyby organizace konsumentské jim chtěly diktovati, že jejich zisky smejí činiti jen 2% nebo dokonce jen 1/3 předválečných částek, vyjádřených ovšem v dnešních méně hodnotných korunách.

Nepopíráme, že se poměry obchodu od r. 1923 změnily, naše tarify však nebyly nikdy tehdejší vyplatě konjunktury způsobeny, nýbrž zůstávaly za zisky obchodu daleko pozadu. Proto také nemůže toto snížení zisků býti důvodem ke snížení našich sazeb, zvláště ke snížení tak horentním.

Pisatel návrhu má ovšem podivné názory na instituci notářství i práci a zodpovědnost notářovu, jak zřejmé jest viděti z celého elaborátu; divíme se však, že taková korporace, jako Ústřední rada obchodnictva Československé republiky, mohla vůbec tak nepromyšlený a neuvážený projev podepsati a tím své jméno zdiskreditovati.

Jsem přesvědčen, že ministerstvo spravedlnosti zjistí si samo poměr dosavadních i dřívějších tarífů k tehdejší cenám existenciálních potřeb a cenám nynějším, a dle toho zadá pak další postup v této otázce. Hodnota práce notářovy proti dřívějšímu jistě nepoklesla, naspak, při dnešní spleti nových zákonů a jiných předpisů se stala naše agenda daleko komplikovanější a tím i obtížnější a zodpovědnější. Dr. F. J.

Z Úřadovny A Všeobecného pensijního ústavu v Praze. Ředitelství upozorňuje, že personální potřeba úřadovny jest na dohlednou dobu plně kryta, takže kolující zprávy o tom, že se přijímají nové síly neshodují se se skutečností. Jest tedy každé podávání žádostí o místa bezúčelné.

Správní výbor Úřadovny Praha A Všeobecného pensijního ústavu schválil ve své první řádné schůzi zprávu o činnosti úřadovny za rok 1932. Počet aktivních pojištěnců úřadovny činil ke dni 1. II. 1933 144.476, takže se jeví přírůstek vůči stavu z 1. II. 1932, kdy činil 143.200. Počet zaměstnavatelských účtů k 1. II. 1933 byl 26.936. Úřadovna má 17.031 důchodců, jimž vyplácí měsíčně cca Kč 9.213.000.—, na státním příspěvku z důvodu válečné služby měsíčně cca Kč 109.000.—. Za rok 1932 vyplatila úřadovna na pojistných dávkách celkem cca Kč 136.678.000.—. V tom jsou zahrnuty též dávky dobrovolné, zejména podstatně vzrostlé podpory v nezaměstnanosti, na nichž bylo ve IV. čtvrtletí vyplaceno 1.859 osobám cca Kč 1.378.000.—. Podpory za celý rok 1932 činí cca 4.455.000.— Kč vůči 2.539.000.— Kč v roce 1931. Z důvodu započítání t. zv. nepojištěné doby vyplácí úřadovna toho času měsíčně cca Kč 1.687.000.— připadajících 10.644 důchodcům. Za nepojištěnou dobu bylo za rok 1932 vyplaceno celkem Kč 25.761.000.—. Žádosti aktivních pojištěnců za uznání nepojištěné doby zpra-

ceávají se postupně a budou všechny vyřízeny během druhé poloviny tohoto roku. Nedoplatek na pojistném činil ke dni 31. prosince 1932 cca Kč 14.924.000.—. Jeho vymáhání setkává se namnoze s obtížemi, plynoucími z kritické doby, nicméně hledí správa úřadovny v rámci zákonitých předpisů svým členům vycházeti vstřícně.

Oprava. Do článku »Placení daně dědičné půjčkou práce« v minulém čísle vloudilo se při tisku několik nemilých chyb, rušících namnoze smysl textu, nikoliv vinou autora, jemuž se nedostalo korektury. Na str. 33 ve sloupci 2. řádka 22. zdola stůjž místo »vyměňujícím« správně »vyměřujícím«; v řádce 16. zdola mezi »prospěch« a »placení« vynechána řádka, takže správně zní: »prospěch poplatníka, ale trvá na druhé straně placení...«; v řádce 14. zdola správně »půjčkou«; v řádce 8. zdola správně »neví-li, jak...«. Na str. 34 v řádce 23. shora mezi »prvém« a »může« jest doplniti na »prvém případě může«; v řádce 34. shora správně »278/15«. Dr. H.

Oprava. V článku »Nový zákon o změně poplatků« str. 37 ve sloupci prvém ve 21. řádce »do 14 dnů« má býti správně »do 40 dnů«.

Věstník kandidátů notářství.

14. řádná valná hromada Spolku československých kandidátů notářství konána byla v neděli dne 7. května 1933 v Representačním domě v Praze.

Valnou hromadu zahájil o půl 10. hod. dopol. starosta spolku kol. Václav Macas, uvítav přítomné členy a z hostů pana ministerského radu K. Schrotze a tlumčív omluvení se a přání zdaru od p. ministra m. sl. Dra Josefa Kállaye, pp. presidentů notářských komor Dra Jaroslava Culíka, Dra Josefa Tognera, Emanuela Touše, p. vicepresidenta notářské komory pražské Dra Jaroslava Ponce, p. ministerského rady Františka Mrštiny, pp. notářů Dra Karla Lepšíka a Dra Antonína Mokrého, kolegy Dra Rudolfa Pótfaye z Užhorodu a německých kolegů Dra Josefa Pontze a Dra Antonína Nowaka za »Verein deutscher Notariatsanwärter für die čsl. Republik«.

Po té odevzdal starosta spolku předsednictví této valné hromady podle zachovávaného obyčje kolegovi z Moravy, I. místostarostovi spolku Karlu Konečnému z Brna, kterýž zjistiť, že schůze tato byla řádně svolána a že přítomno dle presenční listiny celkem 38 členů, udělil slovo starostovi spolku, aby přednesl sdělení předsednictva.

Kol. starosta V. Macas stručně nastínil činnost spolku v uplynulém období, zmínil se především o významné spolupráci spolku na tvoření osnovy nového notářského řádu, při čemž ocenil vřelými slovy nezištnou a neúpornou práci bývalého starosty Dra Františka Janatky, kterýž i po své resignaci loňského roku podané věnoval se se stejnou pilí spolkovým věcem, což bylo přítomnými přijato potleskem.

V záležitosti obsazení 6 nových míst notářských intervenoval starosta s jednatelem u ministerstva spravedlnosti a při této příležitosti projevil pan ministr spravedlnosti opětně živý zájem i pochopení pro stav kandidátů. Proti přijímání do praxe příslušníků z jiných stavů bylo vždy zakročováno, bohužel došlo během tohoto období k několika přestupům, neboť nebylo v našich silách prosaditi příslušnou změnu zákona a tak stav náš odkázán jest v této věci jedině na stavovské uvědomění panů notářů a svépomoc. Vyhledky na rychlejší postup jsou malé, tím spíše, že místa notářská nelze rozmnožovati, jak by si mnozí snad přáli; v tomto směru spolek vždy měl na paměti neblahé účinky dalšího zřizování nových míst, jež by vedlo k nežádoucímu zproletarisování stavu.

Od čtení protokolu o minulé valné hromadě bylo na návrh kol. Dra Otakara Hanny upuštěno.

Z funkcionářů podal pak zprávu jednatelem jednatelem kol. Dr. Miroslav Haramule. V obšírné zprávě uvedl především povšechná data, týkající se složení výboru a jeho formální činnosti. S potěšením nutno referovati, že pravidelné schůzky, pořádané vždy prvou a třetí sobotu každého měsíce v kavárně Louvre v Praze, vykazovaly pravidelnou návštěvu a vynikaly živými debátami o věcech stavovských i z právní praxe. V záležitosti likvidace smutného případu rychmoverského notáře, při níž střetly se zájmy kolegů pořadím nejstarších se zájmy a ctí celého stavu, usnesl se výbor vzhledem k výjimečnosti případu ztotožniti se pro tento případ s řešením, navrženým rozhodujícími činiteli, a upustiti pouze pro tento případ od trvání na zásadě nejdelsí praxe notářské, kterou spolek vždy zastává.